

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

10.12.2018 г.

Асоциацията на индустриалния капитал в България в медиите

АИКБ

✓ „ЛЕКАР“ Е НАЙ-ПРИВЛЕКАТЕЛНАТА ПРОФЕСИЯ У НАС

„Лекар“ е най-привлекателната професия у нас. Тя заема първо място с рейтинг от 55,46 от общо шестнадесет проучени професии от секторите „Машиностроене и металообработване“, „Електротехника и електроника“, „Транспорт и спедиция“ и „Медицина и услуги за красота и здраве“. Това, обаче, не решава проблемът с дефицита на лекари, поради нарастващото изтичане на квалифицирани кадри извън страната. Измерването на привлекателността им е част от изпълнението на проект BG05M9OP001-1.011 – 0002 „Постигане на устойчива и качествена заетост посредством подобряване привлекателността на професии със слабо предлагане на пазара на труда в ключови за развитието на българската икономика сектори“. Това обяви на специална заключителна пресконференция по проекта днес председателят на Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев. А най-малко привлекателната професия в посочените браншове е тази на локомотивния машинист.

В машиностроителния сектор най-привлекателна се оказва професията „Машинен инженер“ с 54,64 рейтинг. След нея се нареждат професиите на „Настройчик на машини с ЦПУ“, „Заварчик“ и съответно с най-нисък рейтинг е професията „Стругар“ със среден рейтинг от 35,44.

При сектор „Електроника и електротехника“ с най-висока оценка от 47,80 е професия „Електроинженер“. На второ място е „Електротехник“ с 38,36 рейтинг. Трети и четвърти са професиите „Техник на електронна техника“ и „Машинен оператор“. „Локомотивен машинист“ е най-малко харесваната професия от „Транспорт и логистика“ с рейтинг от 26,02. Оценка на „Самолетен пилот“ и „Шофьор на тежкотоварен автомобил“ съответно са 54,64 и 46,54.

Другите професии от „Медицина и услуги за красота и здраве“ са „Акушерка“ и „Медицинска сестра“ със средни рейтинги, а с най-нисък рейтинг в бранша е професията на лаборанта с рейтинг от 33,14.

„Целта на проекта беше да създаде пилотен модел за решаване на един от основните проблеми на пазара на труда през последните 15 години – липсата на квалифицирана работна ръка за ключови за българската икономика сфери. Преодоляването на дисбаланса между търсенето и предлагането на човешки ресурси със съответната квалификация е една от най-големите и най-трудоемките цели на АИКБ. Считаю, че предложенията към Министерство на труда и социалната политика и Министерство на образованието, които отправихме в следствие на резултатите от дейностите по проекта са реализируеми и ще бъдат взети под внимание“, обяви председателят на АИКБ Васил Велев.

В световната практика до сега не е създавана подобна система за отчитане на привлекателността на професиите, нито толкова богат инструментариум за повишаване на привлекателността им, който включва стратегия и план с конкретни мерки, модели за повишаване на привлекателността за всяка от 16-те професии, модул за насърчаване на работната сила и нейната мобилност, както и модел за обективна оценка на производителността на труда. Разработени са още нов модел за договаряне на минимална работна заплата и въвеждане на практиките на колективно договаряне на производителността на труда. Направени са и предложения за въвеждане на менторството и застъпничеството в българското законодателство след пилотното тестване на разработените по проекта процедури в над 85 предприятия от посочените четири бранша. Обучени са общо 40 кариерни консултанта и трудови посредника от Агенция по заетостта за прилагане на разработените инструменти по отношение на търсещите работа лица.

В рамките на проекта е изградена и Информационна система „Рейтинг на професиите“, чрез която всяка година ще се обявяват кампании за определяне на рейтинга на професиите с ниско предлагане на пазара на труда. Всички разработени системи и инструменти ще бъдат предоставени на МТСП и Агенция по заетостта за безвъзмездно ползване и доразвиване. Проектът BG05M9OP001-1.011 – 0002 „Постигане на устойчива и качествена заетост посредством подобряване привлекателността на професии със слабо предлагане на пазара на труда в ключови за развитието на българската икономика сектори“ стартира на 02.01.2017 г., като в рамките на 24-те месеца от неговата реализация са участвали над 80 експерта в реализирането му. Като асоциирани партньори в проекта се включиха и експерти от Министерство на труда и социалната политика, Агенция по заетостта и Национална агенция за професионално образование и обучение.

Вижте приложено [ПРЕСЪОБЩЕНИЕ](#) от събитието.

✓ АИКБ ОБСЪДИ ПРОЕКТОБЮДЖЕТА НА СОФИЯ ЗА 2019 Г.

Заместник-кметът на София Дончо Барбалов представи проектобюджета за 2019 г. пред Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ). Очакванията на Столична община са той да е с 30 млн. лв. по-голям, в сравнение с този за 2018 г.

„Рязък скок в бюджета за следващата година няма, тъй като не предвиждаме никакво увеличение на данъците и таксите, с изключение на промените в данък МПС и данък сгради за курортните селища, приети от парламента. Но от по-високия данък за старите автомобили приходите ще са толкова, колкото ще е отстъпката за новите коли с Евро 5 и Евро 6. Нарастването на собствените приходи на Столична община очакваме да е в резултат на ръста на икономиката и данъка за възмездно придобиване. Сумата, която сме заложили от данъчни приходи е с 28 млн. лв. повече, а от местните такси, в това число и строителни разрешителни очакваме увеличението да е с 6,5 млн. лв. В последните години успяваме да изпълним прогнозните си бюджети, като са надявам и през следващата отново да е така“, заяви Дончо Барбалов.

По думите му, през 2019 г. Столична община ще заделни повече средства в секторите образование, здравеопазване, култура, социални дейности, отбрана и сигурност, както и транспорт и осветление. И през следващата година, както и през 2018 г. най-много средства общината предвижда за изграждането на метрото и пускане на основната част от третия метродиаметър. Другият важен проект, за който ще бъдат заделени не малко средства е за енергийна ефективност на 26 училища и детски градини.

Заместник-кметът на столицата поиска от АИКБ подкрепа по два важни за Столична община въпроса. Първият е обсъждането на възможности да изграждане на паркинги на терени, собственост на общината. За целта ще се търсят публично-частни партньорства с бизнеса. Вторият въпрос, по който ще се търси подкрепата на Асоциацията е при новото райониране на страната София да не бъде извадена като самостоятелен район, тъй като това би довело да лишаване на града от средства по европейски програми. Председателят на управителния съвет на АИКБ Васил Велев декларира, че Асоциацията ще подкрепи такова райониране на страната, което да не лишава София от достъп до еврофондовете, но и да не намалява интензивността на подкрепата за Югозападна България, което за съжаление е факт през настоящия програмен период. Новото райониране трябва да води до нарастване на подкрепата за страната ни като цяло през новия програмен период.

Представителите на АИКБ и заместник-кметът на София коментираха още теми като реформата при „Такса битови отпадъци“ на принципа „замърсителят плаща“, въвеждането на система за почасово таксуване на пътници в градския транспорт, възможност за привличане на инвеститори – производители на „зелен транспорт“, изграждането на нови булеварди и улици и др.

По време на срещата главният изпълнителен директор на Столична общинска агенция за приватизация и инвестиции Владимир Данаилов представи дейността на агенцията, чиято основна мисия е да превърне София в притегателно и предпочитано място за стартиране и развитие на бизнес от български и чуждестранни компании.

Econ.bg

✓ АИКБ: Само по-висока производителност ще доведе до по-високи заплати

Това заяви проф. Емилия Ченгелова от БАН като част от екипа на Асоциацията на индустриалния капитал, изследвал дефицитните професии на пазара на труда

Увеличението на заплатите в българската икономика може да се случи само след ръст на производителността на труда. Това заяви проф. Емилия Ченгелова от БАН като част от екипа на Асоциацията на индустриалния капитал, изследвал дефицитните професии на пазара на труда. Според работодателите и учените привлекателността на професиите зависи не само от заплатата, но и от стреса и условията на труд.

Значението на заплащането не може да се отрича в нито една сфера на труд, но то не е единственият фактор. Екипът, изследвал професиите, посочва още работната среда, непаричните материални стимули, прециза и перспективите, но възможностите за повишаването на заплатите са свързани с ръста на производителността", казва професор Емилия Ченгелова.

"За да бъдат по високи заплатите, трябва да бъде по-висока производителността на работниците и тогава работодателят ще може да им плаща повече. Стремешът е чрез мерки за увеличаване на производителността на труда да се създава повече единици продукция и няма как, дори ако се вземе решение минималната работна заплата да се удвои, работодателят това не може да го направи на практика, защото той си гледа реалното производство".

От друга страна образованието изостава от потребностите на пазара на труда, което също влияе върху привлекателността на професиите.

"Един електротехник, който ще ходи да работи в супер модерно предприятие, него го обучават на остарели технологии и когато отиде в предприятието, той дори не е чувал за такива машини".

[Информационна агенция „Блиц“](#)

✓ Шефът на АИКБ обяви коя е най-предпочитана професия у нас

Лекарската професия най-привлекателната у нас. Тя заема първо място с рейтинг от 55,46 от общо шестнадесет проучени професии от секторите „Машиностроене и металообработване“, „Електротехника и електроника“, „Транспорт и спедиция“ и „Медицина и услуги за красота и здраве“. Това обаче не решава проблемът с дефицита на лекари поради нарастващото изтичане на квалифицирани кадри извън страната. Измерването на привлекателността им е част от изпълнението на проект BG05M9OP001-1.011 – 0002 „Постигане на устойчива и качествена заетост посредством подобряване привлекателността на професии със слабо предлагане на пазара на труда в ключови за развитието на българската икономика сектори“.

Това обяви на специална заключителна пресконференция по проекта днес председателят на Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев. А най-малко привлекателната професия в посочените браншове е тази на локомотивния машинист. В машиностроителния сектор най-привлекателна се оказва професията „Машинен инженер“ с 54,64 рейтинг. След нея се нареждат професиите на „Настройчик на машини с ЦПУ“, „Заварчик“ и съответно с най-нисък рейтинг е професията „Стругар“ със среден рейтинг от 35,44. При сектор „Електроника и електротехника“ с най-висока оценка от 47,80 е професия „Електроинженер“.

На второ място е „Електротехник“ с 38,36 рейтинг. Трети и четвърти са професиите „Техник на електронна техника“ и „Машинен оператор“. „Локомотивен машинист“ е най-малко харесваната професия от „Транспорт и логистика“ с рейтинг от 26,02. Оценките на „Самолетен пилот“ и „Шофьор на тежкотоварен автомобил“ съответно са 54,64 и 46,54.

Другите професии от „Медицина и услуги за красота и здраве“ са „Акушерка“ и „Медицинска сестра“ със средни рейтинги, а с най-нисък рейтинг в бранша е професията на лаборанта с рейтинг от 33,14. „Целта на проекта беше да създаде пилотен модел за решаване на един от основните проблеми на пазара на труда през последните 15 години - липсата на квалифицирана работна ръка за ключови за българската икономика сфери.

Преодоляването на дисбаланса между търсенето и предлагането на човешки ресурси със съответната квалификация е една от най-големите и най-трудоемките цели на АИКБ. Считам, че предложенията към Министерство на труда и социалната политика и Министерство на образованието, които отправихме в следствие на резултатите от дейностите по проекта са реализируеми и ще бъдат взети под внимание“, обяви председателят на АИКБ Васил Велев.

В световната практика до сега не е създавана подобна система за отчитане на привлекателността на професиите, нито толкова богат инструментариум за повишаване на привлекателността им, който включва стратегия и план с конкретни мерки, модели за повишаване на привлекателността за всяка от 16-те професии, модул за насърчаване на работната сила и нейната мобилност, както и модел за обективна оценка на производителността на труда.

Разработени са още нов модел за договаряне на минимална работна заплата и въвеждане на практиките на колективно договаряне на производителността на труда. Направени са и предложения за въвеждане на менторството и застъпничеството в българското законодателство след пилотното тестване на разработените по проекта процедури в над

85 предприятия от посочените четири бранша. Обучени са общо 40 кариерни консултанта и трудови посредника от Агенция по заетостта за прилагане на разработените инструменти по отношение на търсещите работа лица. В рамките на проекта е изградена и Информационна система „Рейтинг на професиите“, чрез която всяка година ще се обявяват кампании за определяне на рейтинга на професиите с ниско предлагане на пазара на труда. Всички разработени системи и инструменти ще бъдат предоставени на МТСП и Агенция по заетостта за безвъзмездно ползване и доразвиване.

Проектът BG05M9OP001-1.011 – 0002 „Постигане на устойчива и качествена заетост посредством подобряване привлекателността на професии със слабо предлагане на пазара на труда в ключови за развитието на българската икономика сектори“ стартира на 02.01.2017 г., като в рамките на 24-те месеца от неговата реализация са участвали над 80 експерта в реализирането му. Като асоциирани партньори в проекта се включиха и експерти от Министерство на труда и социалната политика, Агенция по заетостта и Национална агенция за професионално образование и обучение.

[В. Монитор](#)

✓ Лекарската професия най-привлекателна, най-малко желаната - на локомотивния машинист

АИКБ направи рейтинг на професиите в 4 бранша

Лекарската професия в България е най-привлекателна за безработните кадри. Това показва проучване по проект „Постигане на устойчива и качествена заетост посредством подобряване привлекателността на професии със слабо предлагане на пазара на труда в ключови за развитието на българската икономика сектори“, проведен от Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ).

Проучването включва 4 бранша, а именно машиностроене и металообработка, Електротехника и електроника, транспортни спедиция, медицина и услуги за красота и здраве. Във всеки един тях от изследваните професии са 4. Най-привлекателна е професията на лекарите (55,46 от максимум 100 възможни точки), а най-малко желаната на локомотивния машинист - 26,02.

„Те са привлекателни заради перспективата, социалните придобивки и работната среда, а не заради доходите“, коментира ръководителят на проучването проф. д-р Стефан Петранов. При браншовете обаче има разминаване - в общата картина медицината е с по-нисък рейтинг, докато транспортът е популярен, заради пилотите и тираджиите, но една от професиите му е на последно място.

Критериите, по които са били проверявани, са работна среда, парични доходи, стрес, престиж, перспективи, непарични материални стимули и вложени време и средства за овладяване и поддържане на уменията. В момента проектът предстои да бъде изпратен към социалното министерство, за да бъдат направени по-разширени изследвания и да бъдат намерени начини и инструменти за повишаване на привлекателността.

„Демографската криза е причина за недостиг на работна сила“, коментира председателят на АИКБ Васил Велев. Според него в страната има много трудови резерви, от които можем да се възползваме. „Търсим хора за работа със свещ посред бял ден“ завърши той.

[БНР](#)

✓ АИКБ: Само по-висока производителност ще доведе до по-високи заплати

Увеличението на заплатите в българската икономика може да се случи само след ръст на производителността на труда. Това заяви проф. Емилия Ченгелова от БАН като част от екипа на Асоциацията на индустриалния капитал, изследвал дефицитните професии на пазара на труда. Според работодателите и учените привлекателността на професиите зависи не само от заплатата, но и от стреса и условията на труд.

Значението на заплащането не може да се отрича в нито една сфера на труд, но то не е единственият фактор. Екипът, изследвал професиите, посочва още работната среда, непаричните материални стимули, прециза и перспективите, но възможностите за повишаването на заплатите са свързани с ръста на производителността“, казва професор Емилия Ченгелова.

„За да бъдат по-високи заплатите, трябва да бъде по-висока производителността на работниците и тогава работодателят ще може да им плаща повече. Стремещт е чрез мерки за увеличаване на производителността на труда да се създава повече единици продукция и няма как, дори ако се вземе решение минималната работна заплата да се удвои, работодателят това не може да го направи на практика, защото той си гледа реалното производство“.

От друга страна, образованието изостава от потребностите на пазара на труда, което също влияе върху привлекателността на професиите.

„Един електротехник, който ще ходи да работи в супермодерно предприятие, него го обучават на остарели технологии и когато отиде в предприятието, той дори не е чувал за такива машини“.

[News.bg](#)

✓ АИКБ търси със свещ посред бял ден хора за работа

От Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) преквалифицират и обучават 2 000 безработни годишно.

Данните представи председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев на пресконференция, посветена на приключването на проекта за постигане на устойчива и качествена заетост посредством подобряване привлекателността на професии със слабо предлагане на пазара на труда в ключови за развитието на българската икономика сектори.

Стойността на проекта е 2 324 300.00 лв., от които 1 975 665.01 лв. европейско и 348 644.99 лв. национално финансиране.

АИКБ търси със свещ посред бял ден хора за работа, заяви Велев и припомни, че няколко години Асоциацията бие камбаната за проблемите с човешките ресурси и дефицита на работната сила в българската икономика. Причините, според него, са многопластови, но една от най-важната е демографската криза, която причинява остър недостиг на работна сила. "Това е общ проблем за цяла Европа", констатира Велев и допълни, че проблемът е много важен за Асоциацията, защото в страната ни са най-ниските възнаграждения на пазара на труда.

От 20 до 30% годишно се сменя персонала във фирмите, отчитат от Асоциацията.

АИКБ търси и всякакви резерви затова работната сила да бъде адекватна на потребностите на икономиката. Сред тях са ускоряване на административната реформа в България, намиране на решение на проблема на обезкуражените незработни и разрешаване проблемите на хората с увреждания.

Според Велев приетия наскоро не решава проблема на хората с увреждания, защото е "прах в очите". Отделно квотите, императивни за работодателите се трансформират в забрана за назначаване на хора с увреждания.

Изпълнението на проекта започна на 02 януари 2017 г., като неговата основна цел бе да създаде пилотен модел за решаване на един от основните проблеми на пазара на труда през последните 15 години - дисбалансът между търсенето на квалифицирана работна сила в ключови за развитието на българската икономика области и предлагането на човешки ресурси със съответната квалификация.

✓ Столична община иска подкрепата на работодателите за изграждане на паркинги

Заместник-кметът на София Дончо Барбалов поиска от Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) подкрепа по два важни за Столична община въпроса.

Барбалов представи проектобюджета за 2019 г. пред АИКБ. Очакванията на Столична община са той да е с 30 млн. лв. по-голям в сравнение с този за 2018 г.

Първият въпрос е обсъждането на възможности за изграждане на паркинги на терени, собственост на общината. За целта ще се търсят публично-частни партньорства с бизнеса.

Вторият въпрос, по който ще се търси подкрепата на Асоциацията, е при новото райониране на страната София да не бъде извадена като самостоятелен район, тъй като това би довело до лишаване на града от средства по европейски програми. Председателят на управителния съвет на АИКБ Васил Велев декларира, че Асоциацията ще подкрепи такова райониране на страната, което да не лишава София от достъп до еврофондовете, но и да не намалява интензитета на подкрепата за Югозападна България, което за съжаление е факт през настоящия програмен период. Новото райониране трябва да води. Барбалов отбеляза, че рязък скок в бюджета за следващата година няма да има, тъй като не се предвижда никакво увеличение на данъците и таксите, с изключение на промените в данък МПС и данък сгради за курортните селища, приети от парламента.

Но от по-високия данък за старите автомобили приходите ще са толкова, колкото ще е отстъпката за новите коли с Евро 5 и Евро 6. Нарастването на собствените приходи на Столична община очакваме да е в резултат на ръста на икономиката и данъка за възмездно придобиване. Сумата, която сме заложили от данъчни приходи е с 28 млн. лв. повече, а от местните такси, в това число и строителни разрешителни очакваме увеличението да е с 6,5 млн. лв., отбеляза Дончо Барбалов.

По думите му през 2019 г. Столична община ще заделни повече средства в секторите образование, здравеопазване, култура, социални дейности, отбрана и сигурност, както и транспорт и осветление.

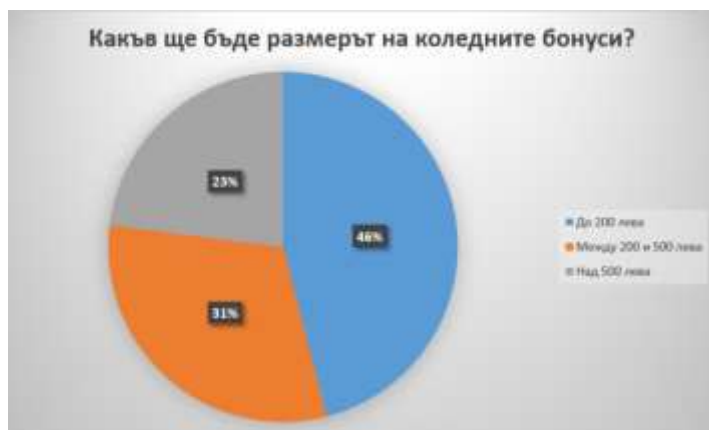
И през следващата година, както и през 2018 г. най-много средства общината предвижда за изграждането на метрото и пускане на основната част от третия метродиаметър. Другият важен проект, за който ще бъдат заделени не малко средства е за енергийна ефективност на 26 училища и детски градини.

Представителите на АИКБ и заместник-кметът на София коментираха още теми като реформата при "Такса битови отпадъци" на принципа "замърсителят плаща", въвеждането на система за почасово таксуване на пътници в градския транспорт, възможност за привличане на инвеститори - производители на "зелен транспорт", изграждането на нови булеварди и улици и др.

✓ 70% от фирмите у нас ще дават коледни бонуси

70% от българските фирми ще зарадват служителите си с коледни бонуси. Това показват данни от анкета, направена сред членовете на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ). Прочуването е по поръчка на bTV.

23% от работодателите обаче са посочили, че няма да стимулират служителите си с допълнително възнаграждение за предстоящите празници. 6% от анкетираните все още не са решили.

Най-голям е делът на фирмите, които ще стимулират служителите си с коледни бонуси в размер до 200 лева. 46% от работодателите са заявили, че планират допълнително възнаграждение не по-голямо от 200 лева.

31% пък са посочили, че бонусите към служителите ще бъдат между 200 и 500 лева.

Най-малък е делът на фирмите, които ще отделят повече от 500 лева за работниците си - 23%.

Такъв е и процентът на работодателите, които планират да дадат на служителите си по-малък коледен бонус в сравнение с предходната 2017 година.

Dnes.bg

✓ **Лекар или машинист? Едното – най-желано, другото – най-недолюбвано**

Машинен инженер, заварчик, стругар – също са популярни

Лекарската професия е най-желаната в България. В другия край на скалата като най-нежелана професия се откроява тази на локомотивния машинист. Това става ясно от проучване на Асоциацията на индустриалния капитал в България.

Проучени са общо 16 професии от секторите "Машиностроене и металообработване", "Електротехника и електроника", "Транспорт и спедиция" и "Медицина и услуги за красота и здраве".

Лекарската професия е получила общо 55,46 от максимални 100 точки по създадената от АИКБ скала. Това, обаче, не решава проблема с дефицита на лекари, поради нарастващото изтичане на квалифицирани кадри извън страната.

В машиностроителния сектор най-привлекателна се оказва професията "Машинен инженер" с 54,64 рейтинг. След нея се нареждат професиите на "Настройчик на машини с ЦПУ", "Заварчик" и съответно с най-нисък рейтинг е професията "Стругар" със среден рейтинг от 35,44.

При сектор "Електроника и електротехника" с най-висока оценка от 47,80 е професия "Електроинженер". На второ място е "Електротехник" с 38,36 рейтинг. Трети и четвърти са професиите "Техник на електронна техника" и "Машинен оператор". "Локомотивен машинист" е най-малко харесваната професия от "Транспорт и логистика" с рейтинг от 26,02. Оценките на "Самолетен пилот" и "Шофьор на тежкотоварен автомобил" съответно са 54,64 и 46,54.

Другите професии от "Медицина и услуги за красота и здраве" са "Акушерка" и "Медицинска сестра" със средни рейтинги, а с най-нисък рейтинг в бранша е професията на лаборанта с рейтинг от 33,14.

Целта на проекта е да се създаде пилотен модел за решаване на един от основните проблеми на пазара на труда през последните 15 години - липсата на квалифицирана работна ръка за ключови за българската икономика сфери, отбелязват от АИКБ.

Infostock.bg

✓ **Кои са най-привлекателните професии в България**

„Лекар“ е най-привлекателната професия у нас. Тя заема първо място с рейтинг от 55,46 пункта от общо шестнадесет проучени професии от четири основни сектора: „Машиностроене и металообработване“, „Електротехника и електроника“, „Транспорт и спедиция“ и „Медицина и услуги за красота и здраве“.

Това показва изследване на Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) по проект „Постигане на устойчива и качествена заетост посредством подобряване привлекателността на професии със слабо предлагане на пазара на труда в ключови за развитието на българската икономика сектори“.

Това, че професията на лекаря е най-привлекателна, не решава проблема с дефицита на лекари, поради нарастващото изтичане на квалифицирани кадри извън страната, подчерта председателят на АИКБ Васил Велев при представяне на резултатите от проучването в петък.

Според него, най-малко привлекателната професия в посочените четири бранша, е тази на локомотивния машинист.

Професиите по сектори

В машиностроителния сектор най-привлекателна се оказва професията „Машинен инженер“ с 54,64 пункта рейтинг. След нея се нареждат професиите на „Настройчик на машини с ЦПУ“, „Заварчик“ и съответно с най-нисък рейтинг е професията „Стругар“ със среден рейтинг от 35,44.

При сектор „Електроника и електротехника“ с най-висока оценка от 47,80 е професия „Електроинженер“. На второ място е „Електротехник“ с 38,36 рейтинг. Трети и четвърти са професиите „Техник на електронна техника“ и „Машинен оператор“. „Локомотивен машинист“ е най-малко харесваната професия от „Транспорт и логистика“ с рейтинг от 26,02. Оценките на „Самолетен пилот“ и „Шофьор на тежкотоварен автомобил“ съответно са с рейтинг 54,64 и 46,54 пункта.

Другите професии от „Медицина и услуги за красота и здраве“ са „Акушерка“ и „Медицинска сестра“ със средни рейтинги, а с най-нисък рейтинг в бранша е професията на лаборанта с рейтинг от 33,14.

Каква е целта на проекта

„Целта на проекта беше да създаде пилотен модел за решаване на един от основните проблеми на пазара на труда през последните 15 години - липсата на квалифицирана работна ръка за ключови за българската икономика сфери. Преодоляването на дисбаланса между търсенето и предлагането на човешки ресурси със съответната квалификация е една от най-големите и най-трудоемките цели на АИКБ. Считаю, че предложенията към Министерство на труда и социалната политика и Министерство на образованието, които отправихме в следствие на резултатите от дейностите по проекта са реализируеми и ще бъдат взети под внимание“, обяви председателят на АИКБ Васил Велев.

Заплатите

Увеличението на заплатите в българската икономика може да се случи само след ръст на производителността на труда, заяви заяви проф. Емилия Ченгелова от БАН, която участва в екипа на АИКБ, изследвал дефицитните професии на пазара

на труда, в отговор на въпроса за заплащането на труда в България. Според работодателите и учените, привлекателността на професиите зависи не само от заплатата, но и от стреса и условията на труд.

„Значението на заплащането не може да се отрича в нито една сфера на труд, но то не е единственият фактор. Екипът, изследвал професиите, посочва още работната среда, непаричните материални стимули, прециза и перспективите, но възможностите за повишаването на заплатите са свързани с ръста на производителността“, обясни професор Емилия Ченгелова.

По нейните думи, стремежът е чрез мерки за увеличаване на производителността на труда да се създава повече единици продукция и няма как, дори ако се вземе решение минималната работна заплата да се удвои, работодателят това не може да го направи на практика, защото той си гледа реалното производство.

От друга страна образованието изостава от потребностите на пазара на труда, което също влияе върху привлекателността на професиите, стана ясно при представяне на проучването. "Един електротехник, който ще ходи да работи в супер модерно предприятие, него го обучават на остарели технологии и когато отиде в предприятието, той дори не е чувал за такива машини", аргументира се проф. Ченгелова в интервю за БНР.

Уникално проучване

В световната практика до сега не е създавана подобна система за отчитане на привлекателността на професиите, нито толкова богат инструментариум за повишаване на привлекателността им, който включва стратегия и план с конкретни мерки, модели за повишаване на привлекателността за всяка от 16-те професии, модул за насърчаване на работната сила и нейната мобилност, както и модел за обективна оценка на производителността на труда.

Разработени са още нов модел за договаряне на минимална работна заплата и въвеждане на практиките на колективно договаряне на производителността на труда. Направени са и предложения за въвеждане на менторството и застъпничеството в българското законодателство след пилотното тестване на разработените по проекта процедури в над 85 предприятия от посочените четири бранша. Обучени са общо 40 кариерни консултанти и трудови посредници от Агенция по заетостта за прилагане на разработените инструменти по отношение на търсещите работа лица.

В рамките на проекта е изградена и Информационна система „Рейтинг на професиите“, чрез която всяка година ще се обявяват кампании за определяне на рейтинга на професиите с ниско предлагане на пазара на труда. Всички разработени системи и инструменти ще бъдат предоставени на МТСП и Агенция по заетостта за безвъзмездно ползване и доразвиване.

Проектът

VG05M9OP001-1.011 - 0002 „Постигане на устойчива и качествена заетост посредством подобряване привлекателността на професии със слабо предлагане на пазара на труда в ключови за развитието на българската икономика сектори“ стартира на 02.01.2017 г., като в рамките на 24-те месеца от неговата реализация са участвали над 80 експерти в реализирането му. Като асоциирани партньори в проекта се включиха и експерти от Министерство на труда и социалната политика, Агенция по заетостта и Национална агенция за професионално образование и обучение.

Akcent.bg

✓ „ЛЕКАР“ Е НАЙ-ПРИВЛЕКАТЕЛНАТА ПРОФЕСИЯ У НАС

„Лекар“ е най-привлекателната професия у нас. Тя заема първо място с рейтинг от 55,46 от общо шестнадесет проучени професии от секторите „Машиностроене и металообработване“, „Електротехника и електроника“, „Транспорт и спедиция“ и „Медицина и услуги за красота и здраве“. Това, обаче, не решава проблемът с дефицита на лекари, поради нарастващото изтичане на квалифицирани кадри извън страната. Това обяви на специална пресконференция днес председателят на Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев. А най-малко привлекателната професия в посочените браншове е тази на локомотивния машинист.

В машиностроителния сектор най-привлекателна се оказва професията „Машинен инженер“ с 54,64 рейтинг. След нея се нареждат професиите на „Настройчик на машини с ЦПУ“, „Заварчик“ и съответно с най-нисък рейтинг е професията „Стругар“ със среден рейтинг от 35,44.

При сектор „Електроника и електротехника“ с най-висока оценка от 47,80 е професия „Електроинженер“. На второ място е „Електротехник“ с 38,36 рейтинг. Трети и четвърти са професиите „Техник на електронна техника“ и „Машинен оператор“. „Локомотивен машинист“ е най-малко харесваната професия от „Транспорт и логистика“ с рейтинг от 26,02. Оценка на „Самолетен пилот“ и „Шофьор на тежкотоварен автомобил“ съответно са 54,64 и 46,54.

Другите професии от „Медицина и услуги за красота и здраве“ са „Акушерка“ и „Медицинска сестра“ със средни рейтинги, а с най-нисък рейтинг в бранша е професията на лаборанта с рейтинг от 33,14.

„Целта ни е да създаде пилотен модел за решаване на един от основните проблеми на пазара на труда през последните 15 години - липсата на квалифицирана работна ръка за ключови за българската икономика сфери. Преодоляването на дисбаланса между търсенето и предлагането на човешки ресурси със съответната квалификация е една от най-големите и най-трудоемките цели на АИКБ, обяви председателят Васил Велев.

В световната практика до сега не е създавана подобна система за отчитане на привлекателността на професиите, нито толкова богат инструментариум за повишаване на привлекателността им, който включва стратегия и план с конкретни мерки, модели за повишаване на привлекателността за всяка от 16-те професии, модул за насърчаване на работната сила и нейната мобилност, както и модел за обективна оценка на производителността на труда. Разработени са още нов модел за договаряне на минимална работна заплата и въвеждане на практиките на колективно договаряне на производителността на труда. Направени са и предложения за въвеждане на менторството и застъпничеството в българското законодателство след пилотното тестване на разработените по проекта процедури в над 85 предприятия от посочените четири бранша. Обучени са общо 40 кариерни консултанта и трудови посредника от Агенция по заетостта за прилагане на разработените инструменти по отношение на търсещите работа лица.

✓ АИКБ обсъди проектобюджета на София за 2019 г.

Заместник-кметът на София Дончо Барбалов представи проектобюджета за 2019 г. пред Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ). Очакванията на Столична община са той да е с 30 млн. лв. по-голям в сравнение с този за 2018 г.

„Рязък скок в бюджета за следващата година няма, тъй като не предвиждаме никакво увеличение на данъците и таксите, с изключение на промените в данък МПС и данък сгради за курортните селища, приети от парламента. Но от по-високия данък за старите автомобили приходите ще са толкова, колкото ще е отстъпката за новите коли с Евро 5 и Евро 6. Нарастването на собствените приходи на Столична община очакваме да е в резултат на ръста на икономиката и данъка за възмездно придобиване. Сумата, която сме заложили от данъчни приходи е с 28 млн. лв. повече, а от местните такси, в това число и строителни разрешителни очакваме увеличението да е с 6,5 млн. лв. В последните години успяваме да изпълним прогнозните си бюджети, като са надявам и през следващата отново да е така“, заяви Дончо Барбалов.

По думите му през 2019 г. Столична община ще заделни повече средства в секторите образование, здравеопазване, култура, социални дейности, отбрана и сигурност, както и транспорт и осветление. И през следващата година, както и през 2018 г. най-много средства общината предвижда за изграждането на метрото и пускане на основната част от третия метродиаметър. Другият важен проект, за който ще бъдат заделени не малко средства е за енергийна ефективност на 26 училища и детски градини.

Заместник-кметът на столицата поиска от АИКБ подкрепа по два важни за Столична община въпроса. Първият е обсъждането на възможности да изграждане на паркинги на терени, собственост на общината. За целта ще се търсят публично-частни партньорства с бизнеса. Вторият въпрос, по който ще се търси подкрепата на Асоциацията е при новото райониране на страната София да не бъде извадена като самостоятелен район, тъй като това би довело до лишаване на града от средства по европейски програми. Председателят на управителния съвет на АИКБ Васил Велев декларира, че Асоциацията ще подкрепи такова райониране на страната, което да не лишава София от достъп до еврофондовете, но и да не намалява интензитета на подкрепата за Югозападна България, което за съжаление е факт през настоящия програмен период. Новото райониране трябва да води до нарастване на подкрепата за страната ни като цяло през новия програмен период.

Представителите на АИКБ и заместник-кметът на София коментираха още теми като реформата при „Такса битови отпадъци“ на принципа „замърсителят плаща“, въвеждането на система за почасово таксуване на пътници в градския транспорт, възможност за привличане на инвеститори – производители на „зелен транспорт“, изграждането на нови булеварди и улици и др.

По време на срещата главният изпълнителен директор на Столична общинска агенция за приватизация и инвестиции Владимир Данаилов представи дейността на агенцията, чиято основна мисия е да превърне София в притегателно и предпочитано място за стартиране и развитие на бизнес от български и чуждестранни компании.

В. Монитор

✓ Столична община иска да строи паркинги заедно с бизнеса

Столичната община ще търси публично-частно партньорство за построяването на паркинги върху собствени терени, съобщиха от Асоциацията на индустриалния капитал (АИКБ) след среща със зам.-кмета по финансите на столицата Дончо Барбалов, на която е бил представен проектобюджетът на София за 2019 г.

Барбалов е поискал подкрепата на бизнеса за реализацията на такива проекти, без да дава повече подробности по въпроса. Другата тема, по която местната управа е потърсила подкрепата от АИКБ, е новото райониране на страната. Притесненията на София са, че ако бъде извадена като самостоятелен район, може да се намалят получаваните от нея средства по европейски програми. В същото време обаче областите от Югозападния регион – Перник, Кюстендил, Благоевград и Софийска област, не са съгласни да са в един регион със София, тъй като столицата изкривява статистическите данни за региона с високи доходи и ниска безработица и акумулира по-голямата част от европейските средства и населението от съседните области. По темата председателят на управителния съвет на АИКБ Васил Велев е декларирал, че неговата организация ще подкрепи такова райониране на страната, което да не лишава София от достъп до еврофондовете, но и да не намалява интензитета на подкрепата за Югозападна България, което за съжаление е факт през настоящия програмен период.

Новото райониране трябва да води до нарастване на подкрепата за страната ни като цяло през новия програмен период, смята АИКБ. Пред бизнеса Барбалов е представил очакванията на Столична община догодина да бъдат изхарчени с 30 млн. лв. повече отколкото през настоящата година. „Рязък скок в бюджета за следващата година няма, тъй като не предвиждаме никакво увеличение на данъците и таксите, с изключение на промените в данък МПС и данък сгради за курортните селища, приети от парламента. Но от по-високия данък за старите автомобили приходите ще са толкова, колкото ще е отстъпката за новите коли с Евро 5 и Евро 6“, обяснил зам.-кметът по финансите. Повечето приходи се очаква да дойдат от ръста на икономиката и на данъка за възмездно придобиване. Повече средства са предвидени за образование, здравеопазване, култура, социални дейности, отбрана и сигурност, както и транспорт и осветление.

Представителите на бизнеса и заместник-кметът на София са коментирали теми като реформата при „Такса битови отпадъци“ на принципа „замърсителят плаща“, въвеждането на система за почасово таксуване на пътници в градския транспорт, възможност за привличане на инвеститори – производители на „зелен транспорт“, изграждането на нови булеварди и улици и др.

✓ АИКБ обсъди проектобюджета на София за 2019 г.

Заместник-кметът на София Дончо Барбалов представи проектобюджета за 2019 г. пред Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ). Очакванията на Столична община са той да е с 30 млн. лв. по-голям, в сравнение с този за 2018 г. „Рязък скок в бюджета за следващата година няма, тъй като не предвиждаме никакво увеличение на данъците и таксите, с изключение на промените в данък МПС и данък сгради за курортните селища, приети от парламента. Но от по-високия данък застарите автомобили приходите ще са толкова, колкото ще е отстъпката за новите коли с Евро 5 и Евро 6. Нарастването на собствените приходи на Столична община очакваме да е в резултат на ръста на икономиката и данъка за възмездно придобиване. Сумата, която сме заложили от данъчни приходи е с 28 млн. лв. повече, а от местните такси, в това число и строителни разрешителни очакваме увеличението да е с 6,5 млн. лв. В последните години успяваме да изпълним прогнозните си бюджети, като са надявам и през следващата отново да е така“, заяви Дончо Барбалов. По думите му, през 2019 г. Столична община ще задели повече средства в секторите образование, здравеопазване, култура, социални дейности, отбрана и сигурност, както и транспорт и осветление. И през следващата година, както и през 2018 г. най-много средства общината предвижда за изграждането на метрото и пускане на основната част от третия метродиаметър. Другият важен проект, за който ще бъдат заделени не малко средства е за енергийна ефективност на 26 училища и детски градини. Заместник-кметът на столицата поиска от АИКБ подкрепа по два важни за Столична община въпроса. Първият е обсъждането на възможности да изграждане на паркинги на терени, собственост на общината. За целта ще се търсят публично-частни партньорства с бизнеса. Вторият въпрос, по който ще се търси подкрепата на Асоциацията е при новото райониране на страната София да не бъде извадена като самостоятелен район, тъй като това би довело да лишаване на града от средства по европейски програми. Председателят на управителния съвет на АИКБ Васил Велев декларира, че Асоциацията ще подкрепи такова райониране на страната, което да не лишава София от достъп до еврофондовете, но и да не намалява интензитета на подкрепата за Югозападна България, което за съжаление е факт през настоящия програмен период. Новото райониране трябва да води до нарастване на подкрепата за страната ни като цяло през новия програмен период. Представителите на АИКБ и заместник-кметът на София коментираха още теми като реформата при „Такса битови отпадъци“ на принципа „замърсителят плаща“, въвеждането на система за почасово таксуване на пътници в градския транспорт, възможност за привличане на инвеститори – производители на „зелен транспорт“, изграждането на нови булеварди и улици и др. По време на срещата главният изпълнителен директор на Столична общинска агенция за приватизация и инвестиции Владимир Данаилов представи дейността на агенцията, чиято основна мисия е да превърне София в притегателно и предпочитано място за стартиране и развитие на бизнес от български и чуждестранни компании.

[БТВ](#)

✓ Коледни бонуси ще има в 70% от българските фирми

Сумите най-често ще са до 200 лв.

В 7 от 10 фирми у нас ще има бонуси за Коледа. Това показва анкета сред Асоциацията на индустриалния капитал. Изследването е по поръчка на bTV.

Оказва, се че тази зима ще има бонуси в по-малко компании, но сумите ще са по-големи.

Броят на анкетираните работодатели, които не планират допълнително стимулиране за зимните празници, расте. През 2017 г. коледни бонуси не са планирали в 16% от фирмите, а тази година те са 23 на сто.

Там, където ще има коледни бонуси и тази зима, сумите най-често ще са до 200 лева.

През 2018 г. обаче два пъти повече компании планират допълнително за празниците между 200 и 500 лева. Според 2/3 от анкетираните работодатели бонусите тази година ще са по-големи отколкото миналата. А във всяка четвърта фирма сумите ще са по-малки или изобщо няма да има бонуси.

Захари Стефанов работи от 4 години в завод за метални изделия в Бургас. Доволен е, че получава заплата редовно, но очаква и бонус за празниците. „Всеки се надява, надеждата умира последна. Възможно е нещо да излезе, има още достатъчно време“, каза той. Работодателят на Захари обаче е категоричен – бонуси няма да се раздават. „Нямаме практика да раздаваме специално за християнските празници, тъй като имам една теория, че ако някой получава пари, които не е изработил, някой друг, който ги е изработил, няма да ги получи“, коментира изпълнителният директор на завода Кирил Яков.

За последните две години брутна работна заплата в завода е нараснала с около 30%, а възнаграждението е обвързано с изпълнените поръчки.

„Нарастват приходите и това веднага влачи след себе си и повишаване на работните заплати“, заяви Яков.

Заради недостига на кадри според Асоциацията на индустриалния капитал все повече работодатели дават бонуси на всеки три месеца в зависимост от резултатите.

И все пак най-често без бонуси остават в компаниите, които изпитват затруднения или са на загуба.

За повече информация вижте [видеото](#).

✓ Бюджет 2019 през очите на бизнеса

Увеличението на минималната работна заплата и скока на максималния осигурителен праг ще се отрази негативно на българския бизнес. Това мнение изрази пред телевизия Европа председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев.

Васил Велев – председател на АИКБ:

„Двете са проблем на различни типове бизнес – прагът за висококвалифицираните и високоплатени професии, МРЗ – за малкия бизнес, където нискоквалифицирания труд се изравнява със средноквалифицирания“.

Въпреки че въпросните мерки, заложи в Бюджет 2019 са проблем, най-големият такъв обаче остава липсата на квалифицирана работна ръка, категоричен е председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България.

Васил Велев – председател на АИКБ:

„Основна причина за ниската инвестиционна активност е липсата на човешки ресурси, това е главният проблем. От тази гледна точка следва много да се работи за облекчаването на трудовата миграция“.

Бюджет 2019 бе определен от мнозина като „Най-щедрият бюджет“ от дълги години насам, а синдикатите посочиха, че това е най-добрата според тях фискална рамка, която е правена от правителство на Бойко Борисов. Разбира се, появиха се и критики за прекалена разточителност.

Въпреки резервите си, работодателите подкрепиха бюджета за следващата година. Според Велев е позитивно това, че се отделят повече пари за ключови сфери, като образование например. По думите му обаче все още липсват стъпки за реформи на административната машина.

За повече информация вижте [видеото](#).

Важни обществено-икономически и политически теми

✓ Близо 3 млрд. лв. има в „Сребърния фонд“ към края на ноември

Натрупаните средства остават на депозит в БНБ поне до 2021 г.

Над 2,93 млрд. лв. има в Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система (т. нар. Сребърен фонд) към края на ноември, става ясно от данни на Министерството на финансите (МФ), публикувани на сайта на ведомството. От тази сума 2,904 млрд. лв. са оформени в годишни депозити в Българска народна банка (БНБ) с решения на Управителния съвет на фонда.

Трансферираните през ноември средства към гаранционния фонд от фонд „Пенсии“ в ДОО са в размер на 6,44 млн. лв. Месец по-рано трансферът е бил в размер на 6,79 млн. лв., а за третото тримесечие – 17,42 млн. лв. За цялата 2017 г. трансферът е близо 128 млн. лв., става ясно още от данните.

Според приетата дългосрочната инвестиционна политика и средносрочната стратегия за инвестиране на средствата на фонда за 2019-2021 г., натрупаните средства остават на депозит в БНБ поне до 2021 г., а най-вероятно и до 2040 г. Резервните пари за пенсии, които трябва да гарантират стабилност на пенсионната система ще се управляват все така консервативно, както и към момента. Както и предшествениците си, финансовият министър Владислав Горанов прецени през в началото на октомври (когато документът бе приет), че това е най-безопасната стратегия.

Все пак има вратичка и стратегията може да се променя и ежегодно, ако се наложи.

Освен това настоящите пазарни условия не предполагат реализирането на висока доходност при желаните ниски нива на инвестиционен риск, поради което най-добрата алтернатива за инвестиране на средствата на Фонда ще продължи да бъде под формата на депозит в Българската народна банка или други инструменти по сметки в нея.

Бизнесът от години настоява постъпленията в Сребърния фонд да „се подкрепят“ с допълнителни източници, но към момента няма движение в тази посока.

За периода	2007-2015	2016	2017	2018				
				I тримесечие	II тримесечие	III тримесечие	октомври	ноември
Източници	2534,11	123,97	127,67	5,76	113,48	17,42	6,79	6,44
Трансфер от/за централния бюджет	2490,70	123,97	127,67	5,76	113,48	17,42	6,79	6,44
Лихви по депозити	43,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Наличности към края на периода по:

	2007-2015	2016	2017	2018				
				I тримесечие	II тримесечие	III тримесечие	октомври	ноември
Банки	2534,11	2658,08	2785,75	2791,51	2904,99	2922,41	2929,20	2935,64
БНБ	2534,11	2658,08	2785,75	2791,51	2904,99	2922,41	2929,20	2935,64
Банкси								
Инструменти	2534,11	2658,08	2785,75	2791,51	2904,99	2922,41	2929,20	2935,64
Депозити	2534,11	2658,08	2785,75	2791,51	2904,99	2922,41	2929,20	2935,64
Други								
Вид валута	2534,11	2658,08	2785,75	2791,51	2904,99	2922,41	2929,20	2935,64
Лева	2534,11	2658,08	2785,75	2791,51	2904,99	2922,41	2929,20	2935,64

Валута (левава равностойност)

✓ Развенчаха недостига на труд, да се готвят други „митове“

В опита си да развенчаят този „мит“, авторите правят свободни интерпретации на некоректно представени данни, пише Явор Алексиев

През тази седмица беше публикувано изследване на Солидарна България под заглавие „Криза на кадрите: дефицит на работна ръка или на достойно заплащане“. В опита си да развенчаят „мита“ за недостига на труд в родната икономика, авторите правят свободни интерпретации на некоректно представени данни, които резултират в 50 страници методологически хаос, гарниран с две препоръки, пише Явор Алексиев от Института за пазарна икономика.

Още в началото на изследването се прави наивното за целите на подобен доклад сравнение на текущия брой на свободните работни места, обявени в Агенция по заетостта (АЗ), и броя на регистрираните безработните лица (стр. 7). Логиката на Солидарна България е следната: има 193,5 хиляди безработни и само 13,3 хиляди свободни работни места в бюрата по труда. Излиза, че 15 души се конкурират за едно работно място, тъй че проблем с недостига на труд няма.

Дори този дилетантски подход към анализа на баланса между търсенето и предлагането на труд обаче има своите особености. Ако авторите си бяха направили труда да прегледат годишните доклади на АЗ, щяха да видят, че средно за 2017 г. съотношението е 6 работници, конкуриращи се за 1 работно място. Откъде идва това разминаване? От Солидарна България като че ли са напипали отговора на този въпрос, въпреки че по някакви причина го игнорират в заключенията си - темпът на входящия и изходящия поток на безработни и работни места е различен, поради което сравненията трябва да се правят за по-дълги периоди (средномесечни или средногодишни).

Странните методологически хватки обаче не спират дотук:

На стр. 29 виждаме шокиращо сравнение между аритметично средни стойности (производителност на час) и медианни стойности (почасово заплащане), които показват едно от следните две неща: 1) българският работник е системно ограбван от работодателите си; 2) този, който е правил самото сравнение, нищо не разбира от статистика.

След твърдението, че „когато разглеждаме цената на труда в отворен пазар, следва да сравняваме в номинална сравнима стойност“ (пак на стр. 29), следва именно това – поредица от сравнения на номинални стойности, които показват едно голямо нищо, тъй като заобикалят основните правила при правене на международни анализи.

На стр. 36 от доклада дори има скрийншот на търсене в Google като иронично поднесено доказателство, че недостиг на кадри имало дори в Китай.

Солидарна България със замах отрича цялата европейска статистическа практика в сферата на недостига на труд, тъй като, видите ли, „всички изводи и анализи, които заключават, че в страната има тежък дефицит на кадри, се базират на анкети, проведени между работодатели“. Припомняме, че недостигът е резултат от несъответствието между търсенето и предлагането. Недостиг може да изпита само някой, който търси нещо. Да отречем работодателите като страната, изпитваща недостиг на труд, е като да отречем мнението на шофьорите за липсата на места за паркиране в центъра на София.

Съществуват обаче и редица обективни критерии, които могат да подкрепят този официален за ЕС, пък бил той и субективен показател за недостиг. Коефициентът на заетост през третото тримесечие на 2018 г. достига рекордните 68,8% при 15-64 годишните и 73,5% при 20-64 годишните. При наличието на (почти) рекордно ниска безработица (и по методологията на АЗ, и по методологията на НСИ) и бърз растеж на възнаграденията през последните години е видно, че субективното мнение на работодателите за наличие на недостиг е подкрепено от данните за общото икономическо развитие на страната. Ако недостиг на труд нямаше, нито заплатите щяха да нарастват с наблюдаваните в последните

години темпове, нито бизнесът щеше да настоява за облекчаване на процедурите за внос на работници от трети страни, тъй като у нас щеше да има достатъчно налични кадри.

Методологическият подход настрана – логиката куца

Изследването на Солидарна България профанизира проблемът с разминаването в уменията и характеристиките на качествения и количествения недостиг на труд до степен, която е обидна за всеки занимавал се поне малко с темата. Остава впечатлението, че структурната безработица (която изобщо не се споменава от авторите) е едва ли не функцията на „достойната“ самооценка на безработните за стойността на собствения им труд. Нищо, че 65% от 57-те хиляди продължително безработни лица (над 1 година) са с основно или по-ниско образование, а 70% от тях са без квалификация. Излиза, че това е някакво съвпадение, а проблемът очевидно е в „достойната заплата“, която кой знае защо не им бива предлагана.

На авторите очевидно им се струва, че коефициентът на безработица трябва да е по-висок от публикувания от АЗ, като се позовават на особеностите при изчисляването на коефициента (АЗ използват за база на изчисленията си данните за населението от Преброяване 2011). Тенденцията към спад на безработицата обаче е ясно видима и в данните на НСИ, където не регистрацията, а самото търсене на работа е достатъчно необходимо условие, за да бъде човек считан за безработен, и където оценката за активното население се променя всяко тримесечие. Още повече, че като част от националните планове за действие по заетостта през последните години се полагат значителни усилия за активиране и регистрация на лица, които доскоро не се брояха за безработни, понеже си стояха въщи.

Основните препоръки в доклада са две:

Първата препоръка е за „незабавно спиране на разграждането на трудовото законодателство, което цели масов внос на работници от трети държави и задържане на ръста на заплатите в страната“. Остава впечатлението, че основна мотивация за написването на доклада е „премахването на защитата на местните работници“, като конкретен виновник за което е посочен Валери Симеонов. Въобще, из целия доклад прозира някакъв трудно обясним страх, че ей сега страната ни ще бъде залята от чужденци, искащи да работят за иначе „недостойните“ заплати, предлагани у нас.

Втората препоръка е за „достоверна национална статистика за пазара на труда“. Може би преди да коментираме трябва да изчакам евентуални предложения на Солидарна България за ревизиране на европейската статистическа система по начин, който да отразява правилно ситуацията в „трите града и едното село“, посетени в рамките на изследването. А идеята за задължително обявяване на свободните работни места в АЗ като нищо ще излезе противоконституционна.

Капитал

✓ Планът "Юнкер" насочва още 1 млрд. евро към малките и средните предприятия в България

През следващите 8 години групата на ЕИБ ще работи в подкрепа на търсещите рисков капитал

Близо 1 млрд. евро нови инвестиции ще бъдат насочени към бизнес проекти на малки и средни предприятия (МСП) в България по линия на Плана Юнкер до 2020 година. Това каза Андреас Бейкос, ръководител на българското представителство на групата на ЕИБ, пред участниците в инвестиционна конференция, организирана от институцията в София. България е на трето място в Европа по дял на усвоените средства по програмата, съотнесено към brutния ѝ вътрешен продукт, и е сочена като пример, че Планът Юнкер изпълнява целите си за улесняване на достъпа до финансиране на най-нуждаещите се. На конференцията стана ясно още, че ЕИБ се подготвя да осигури финансиране за изграждане на газовата връзка между България и Гърция. Според сайта на институцията заемът ще е за 110 млн. евро при обща стойност на проекта от 240 млн. евро. Операцията е била одобрена от борда на банката през октомври и скоро се подготвя подписването на договора.

В отговор на нуждата от инвестиции

Подкрепата за бизнеса от страна на групата на ЕИБ ще продължи, тъй като потребителите са активни в използването на предоставяните ресурси и държавата изпитва остра нужда от инвестиции, стана ясно от изказванията на конференцията. Активността обаче трябва да идва от местния бизнес, който е инертен и с това заплашва бъдещето си. "Икономиката на България все още е във фазата на наваксването. След четири години на спад страната се върна към растеж и той е по-висок от средното за Европа. Но дали това ще се задържи така и какво ще се случи след пет години зависи много от това какви инвестиции се правят сега и новините не са добри", каза Андреас Бейкос.

Той представи актуалното изследване на институцията, което показва, че компаниите тук инвестират най-малко в Европа, въпреки, че имат достъп до финансиране. Причината е, че трудно намират квалифицирани служители и са несигурни за бъдещето си представяне. Кризата с кадрите пък идва като последствие на ниските заплати, които нито привличат, нито задържат работещите.

Най-малко инвестират малките и средни предприятия, показва още анкетата сред 476 фирми в България. Основно се влага в подмяна на съществуващо оборудване и много малко в технологии и интелектуални продукти. Компаниите, които инвестират в иновации, обикновено го правят чрез придобиване на вече съществуваща технология. Над 70% от предприятията нямат собствен разработен продукт, показва още изследването, според което 100% от иноваторите са експортно ориентирани и отчитат успехи в износа.

Любопитен детайл е, че фирмите, собственост на местни предприемачи, правят повече инвестиции в иновации, отколкото компаниите на чужди собственици. Това се обяснява с факта, че външните инвеститори отварят тук основно производствени дейности, които изискват предимно инвестиции в материални активи.

В помощ и на търсещите рисков капитал

От 1992 година, когато ЕИБ започна да работи с България, до сега, ресурсите, насочени от банката към публични и частни проекти у нас надхвърлят 5 млрд. евро, отчете Андреас Бейкос. Към края на 2017 година експозициите възлизат на 2.6 млрд. евро, което е 5.1% от БВП. Сравнено със средното ниво на подпомагане за Европа от 3.4% от БВП, данните са

показателни за ангажираността на банката със страната, посочи експертът. Най-силно подкрепяните сектори са транспортът, представляващ 49% от инвестициите, малките и средни предприятия, кредитирани през посредници (25%), и дружества от водния сектор и системите за събиране и депониране на отпадъци.

Последният структуриран от институцията финансов инструмент, Инициативата за малки и средни предприятия, е достигнала до повече от 3 хил. фирми у нас, като до 2020 година тази група потребители могат да разчитат на допълнителни 1 млрд. евро по Плана Юнкер, каза Бейкос.

Като част от групата на ЕИБ, Европейският инвестиционен фонд (ЕИФ) е осигурил 1.3 млрд. евро финансиране от 2005 година до сега, като структурираните по негова инициатива шест фонда за рисков капитал са подпомогнали със 100 млн. евро 230 стартиращи предприятия и технологични компании в ранен етап на развитие. През следващите осем години ЕИФ работи по програма за създаване на пазар за рисков капитал в югоизточна Европа, в това число и за България.

Economic.bg

✓ **Управителят на БНБ прогнозира забавяне на икономиката**

Лихвите в цяла Европа ще започнат да растат през втората половина на 2019 г., каза още Димитър Радев

Има ясни признаци за забавяне на икономическия растеж в световен план. За финансова криза е рано да се говори, но предстои да навлезем в не толкова добър икономически цикъл в сравнение с последните 10 години. Това каза пред БНТ гуверньорът на Българската народна банка Димитър Радев.

Той добави, че БНБ вече предприема мерките, необходими за ограничаване на негативните последици от забавянето на икономиката. Една от мерките е подобряването на състоянието на банковия сектор в България през последните 3 години. Освен това във връзка с кандидатурата на страната ни за членство в Евророната ще бъде направена задълбочена оценка на банките у нас.

„Ще има увеличаване на функциите на Европейската централна банка, но това ще става в рамките на близко сътрудничество между ЕЦБ и БНБ и като модел това няма да се различава от организацията на надзорната дейност, която съществува в Евророната“, каза Радев и добави, че в рамките на една година ще е ясно кога и как ще се присъединим към Банковия съюз на ЕС.

Според управителя на БНБ предстоящото въвеждане на еврото би довело до сериозен ръст на инфлацията в България. Нейните равнища обаче ще останат в границите на здравословното за икономиката и ще има доближаване както на цените, така и на доходите, до средното европейско ниво.

Той каза още, че сме в навечерието на нов цикъл на нарастване на лихвите. Това вече се наблюдава в САЩ, където ръстът на лихвите започна през декември 2015 г. „Към момента лихвите са вече 2-2.25% там, а тръгнаха от равнища 0-0.25%. Това, което централните банки правят, е този процес да бъде плавен и добре комуникиран. Очакваме този процес да започне в Европа през втората половина на следващата година“, заяви Радев.

По отношение консолидацията на банките както в България, така и в международен план, той коментира, че това е естествен процес, който не трябва да притеснява никого. „Очаква се в едни по-дългосрочен период в резултат на този процес да възникнат няколко големи европейски банки, които ще бъдат съпоставими като размер с големите американски и с банките в Азия. Това в никакъв случай не означава, че по-малките национални банки ще изчезнат. Техният брой ще се оптимизира, но те ще имат място на пазара и в бъдеще“, каза гуверньорът на БНБ.

[В. Монитор](#)

✓ **Караянчева: Все още не можем да въведем електронния вот**

Все още се оборим с корпоративния вот и купуването на гласове, не може да въведем на 100 % електронното гласуване.

Това каза шефката на НС Цвета Караянчева пред Канал 3.

Тя поясни, че самата ЦИК има проблеми с въвеждането на е-вота, а тъмната стаичка си остава възможност за запазване на тайната на гласуването. Наред с това състава на този ЦИК е съставен по времето на когато Мая Манолова е била депутат и най-малко може да се каже, че управляващите доминират в него. Според Караянчева няма как да се организира и машинно гласуване зад граница, като уточни, че различните държави имат различни срокове. Въпреки това ще има машинен вот в секциите с над 300 избиратели.

Караянчева коментира и интервюто на президента Румен Радев преди дни, в което разкритикува МС и НС. В тази връзка тя обясни, че след празниците ще го покани на кафе в НС, за да види как работят депутатите.

Движим се в по-добра посока, каза още Караянчева и поясни, че в България се намира един от големите производители в Европа на велосипеди. Заводът се намира в Монтана, а европейските се движат на БГ велосипеди.

[Bloomberg TV](#)

✓ **България изостава с преработването на отпадъците**

Заключението е от форума "Зелена икономика", организиран в столицата

В България се рециклират едва 32% от битовите отпадъци по данни за 2016 г., докато средно в Европейския съюз (ЕС) са преработени 45%. Това коментираха участниците в организирания в София форум „Зелена икономика“, съобщава сайтът Investor.bg.

През 2016 г. в страната се преработени 917 хил. т битов отпадък, като през следващите години количеството нараства, заяви министърът на околната среда Нено Димов.

Той изтъкна, че специално при пластмасата са преработени 40%, което е над средноевропейското ниво.

Министърът допълни, че тепърва делът на преработения отпадък ще расте, тъй като оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020“ финансира изграждането на сепариращи и компостиращи инсталации в общините. По думите му към момента 6,4 млн. души са обхванати от разделното събиране.

✓ **Между лекия финансов успех и отглеждането на елитната публика се движи умелият театрален мениджмънт**

Иринеј Константинов, директор на Театър "София", Клуб Investor, 08.12.2018

В салона на театъра се усещат всякакви социални катаклизми, всички събития, стресиращи обществото. От една страна при криза едни хора се лишават от театър, от друга страна хората имат нужда да дойдат в салона и понеже това не е толкова скъпо удоволствие, като да си бил веднъж месечно в много скъп ресторант, хората у нас идват често на театър. Когато реших да се захвана с тази работа, не си давах сметка какво ми предстои. Защото виждах отстрани в битността си на актьор, че театърът трябва да изкарва пари, да има стройна програма и решение за това с какво да привлече хората в салона и колко повече билети да се продадат и съответно колко повече приходи ще има. Това каза за съвместяването на работата на актьора и на мениджъра Иринеј Константинов, директор на Театър "София", в предаването "Клуб Investor" с водещ Ивайло Лаков.

"Изведнъж финансовата организация, водеща до приходи, се оказва условие, без което не може. Всичко друго може да се прави и човек да бъде артист в останалата част от работата, но когато направим отчета за приходите, а ние го правим всяка седмица, тези занимания са не по-малко любопитни и интересни, но трябва да се преплетат с изкуството, с представленията", каза театралният мениджър.

По думите на директора на Театър "София" всяка седмица на дирекционен съвет се отчитат приходите, кои представления какви приходи имат, колко билети са продадени, какъв е маржа в цените на билетите, нещо, което преди това се разписва и гласува за месеца. Трансформацията на творческия човек в мениджър е интересна, ако нещо не се е случило директорът критикува най-вече себе си - ако театърът им проблем с финансите, ако има стеснен периметър на работа, това са моменти, които най-много са го притеснявали. Понякога те стават повод да открие у себе си някакъв насаден страх, свързан с минали ситуации. Иринеј Константинов разказа за предишни години, в които в първите месеци от новата година актьорите са били без заплати, защото така е била направена организацията, че работодателят не дава субсидията за издръжка на театъра. И това са били най-бедните месеци и е принуждавало административния екип да се съобразява с това. Имали са пари само за заплати, а за поставяне на продукцията - никакви.

"Освен това не можеш в края на годината да спестиш някой лев, защото всичко трябва да приключи на нула и да се отчете. И това ме мъчи досега. Защото в края на годината имаме приходи, имаме възможност за много неща, можем да направим някои разходи, да си раздадем така нареченото ДМС (допълнително материално стимулиране), питам не може ли нещо някъде да се остави за следващата постановка, за да сме спокойни, а не пак да сме изправени пред страха от неизвестното, което вече е известно..." , коментира финансовите реалности, в които е принуден да реализира дейността си българският театър.

Трябва ли изкуството да бъде отглеждано или трябва да създава продукти, които могат да се реализират и то да се самоиздържа - границата между двете направления на развитие на театъра е ясна, каза директорът. Има театри, които успяват да се самоиздържат. Какво означава това.

"Да се самоиздържаш, означава да се плъзнеш по една продукция, един репертоар, който привлича масовия зрител и широката публика, намерил си простата формула - в спектаклите играят звезди, които публиката обича и иска да ги види на живо, но се вземат едни прекрасни сюжетни текстове, пиеси, в които, както казваше моят професор "формулата за театър е много проста: двама млади - голяма любов, отпред на авансцената и отзад двама стари комици, които да правят смешки". Това е успехът и е сигурно, че ще се случи. Взимат се любовни и леко криминални пиеси, хубави актьори, известни, добре изглеждащи, дори не е нужен много красив декор, салонът е пълен. Лесно е и се изкарват пари. Но това не задоволява вкуса на човека, който иска да опита и от другата, добрата страна на театъра, да направи прочит на един сериозен текст. Да не говорим, че има и такава част от публиката, група зрители, които искат да гледат представления, които са по-умни и по-сложни, които им говорят по един друг начин".

Независимо колко голяма е тази група, на елитната публика, целта на театъра е да я разширява, каза директорът. За участието на известни актьори в по-ясните сюжетно и лесни за разбиране пиеси, той каза, че това е част от удоволствието - с хубав текст, със сюжет, който гали егото ти, ставаш любимец на публиката, получаваш хонорара. Театърът е забавление, независимо от формата. Но в един репертоарен театър като нашия трябва да се търси баланс.

✓ **Новата седмица започва с Българо-испански бизнес форум**

Министър Емил Караниколов и бизнес делегация ще обсъждат с испански партньори възможностите за активизиране на търговията между България и Испания

В периода 10 – 12 декември 2018 г. г-н Емил Караниколов, министър на икономиката на Република България, ще проведе работно посещение в Кралство Испания и ще участва с водената от него бизнес делегация в Българо-испански бизнес форум.

Организацията по цялостното пътуване на бизнес делегацията, включително съдействие при настаняване, вътрешни трансфери и участие в бизнес форума с двустранни срещи се осъществява от ИАНМСП, със съдействието на Ръководител на Служба по търговско-икономически въпроси в гр. Мадрид, информират от МИ.

В рамките на посещението се предвижда провеждане на бизнес форум с двустранни срещи между представители на деловите среди от двете страни. Целта на бизнес посещението е създаване на контакти между бизнеса от двете страни, запознаване със спецификата и възможностите на пазара и търсене на нови форми за взаимноизгодно сътрудничество. Очакваният краен резултат е свързан с активизиране на стокообмена между България и Испания, както и стимулиране на съвместните инвестиции.

Във връзка с това Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП) е сформирала бизнес делегация от представители на български предприятия от следните сектори: строителство (подизпълнители и производство и търговия със строителни материали); биоземеделие; хранително – вкусова промишленост; информационни и комуникационни технологии; текстилна промишленост, в т.ч. производство на ски облекла и екипировка и др.; транспорт и логистика, уточняват от Министерство на икономиката.

✓ **Политиката на Тръмп и Brexit очертаха най-важните за годината политически процеси**

Иво Инджов, политолог, Клуб Investor, 8.12.2018

През изминалата година много бяха процесите, но ако се съсредоточим върху тези, които имаха отношение към Европа, безспорно това е силната заявка приведена в действие на американския президент Тръмп за провеждане на една по-изолационистична и по-протекционистична политика и развитието на Brexit. Това са двата процеса, които имаха най-голямо отношение върху ЕС. Това каза за запомнящите се политически събития Иво Инджов, политолог, преподавател във ВТУ "Св.Св. Кирил и Методий" в предаването "Клуб Investor" с водещ Ивайло Лаков.

"Има едно отдръпване на САЩ от идеята за трансатлантизма, но защитено от формулата "Америка - на първо място". Т.е. - американците не се оттеглят само на своя континент, но казват, че те първо ще защитават своите позиции - в промишлеността, в митата, в международната търговия и вече по-назад остава атлантическото им партньорство и ангажиментите им в НАТО, макар, че не е лесно да се ориентира човек понякога в реториката на Тръмп".

За политическите процеси в България експертът по политически комуникации се съгласи, че в последно време у нас комуникацията между политическите партии и суверена страда и в България виждаме в умален мащаб онова, което се случва във Франция, една от водещите страни в ЕС. Той направи коментар на френските бунтове срещу акциза върху горивата.

"Там има бунт на хора, които се чувстват изоставени въобще от държавата, от институциите, от политическите партии, дори от медиите. Те вече не вярват във френските традиции. Хората не чувстват опора във всекидневнието си и затова те излизат на улицата. Могат да се търсят много паралели с България, макар че тук бунтовете позатихнаха".

По повод френските бунтове срещу акциза на горивата преподавателят каза, че "във Франция зеленият компонент в горивата удря прекалено много обикновените потребители и щади големите замърсители, протестиращите там са представители на долната средна класа, които все по-трудно могат да си зареждат резервоарите, изпитват икономически и социален дискомфорт, ходят да работят извън населеното място, където живеят. Но те протестират не само срещу акциза върху горивата, а и за по-голяма минимална работна заплата, за връщането на Данък богатство, който е отменен в страната".

[БНТ](#)

✓ **Обсъждат резолюция с призив за приемането ни в Шенген**

Евродепутатите ще обсъдят днес, а ще гласуват във вторник резолюция, в която се призовава за приемането на България и на Румъния в Шенген.

Очаква се евродепутатите да подкрепят доклад на своя колега Сергей Станишев, в който се отбелязва, че двете страни от 7 години са изпълнили изцяло съществуващите изисквания. Уточнява се, че това е петата поредна резолюция на ЕП по този въпрос. Парламентът даде зелена светлина на присъединяването на България и Румъния към Шенген през юни 2011 година и няколко пъти потвърди позицията си след законодателната резолюция.

България и Румъния частично прилагат правилата от Шенген. Окончателното решение трябва да бъде взето чрез единодушно гласуване в Съвета на ЕС.

✓ **"Булгаргаз" внесе окончателно предложение за цената на природния газ**

"Булгаргаз" ще внесе в Комисията за енергийно и водно регулиране окончателното си предложение за цената на природния газ за първото тримесечие на 2019 г.

Предварителната прогноза от страна на обществения доставчик, която беше дадена на 10 ноември, показва, че повишението на цената на природния газ за първото тримесечие на следващата година се очаква да бъде под 5%.

Регулаторът трябва да се произнесе до края на 2018 г. дали одобрява направеното предложение.

✓ **Трябва ли ни АЕЦ "Белене" - коментират Румен Петков и Мартин Димитров**

Трябва ли ни АЕЦ "Белене" - гости по темата в сутрешния блок на БНТ бяха Румен Петков от АБВ и Мартин Димитров от Демократична България.

Според Румен Петков нова АЕЦ би дала съществен принос за енергийната сигурност на България и ценообразуването в добрия смисъл - за населението и за икономиката. Най-чистата енергия е ядрената, забавянето е истинско престъпление, коментира Петков.

От Демократична България сме против проекта, данните показват, че за 11 месеца имаме нарастване на износа с 40%. Потреблението у нас обаче намалява с 4%. Ако сега имаме втора електроцентраля, тази енергия нямаше да има за какво да бъде използвана. Реализирането на проекта ще оскъпи цената на тока, каза Мартин Димитров.

Мартин Димитров: "Не може този проект да не бъде съобразен със стандартите за ядрена безопасност след "Фукушима". Трябва да има нова оценка на ядрената безопасност, нова социално-икономическа оценка, нова ОВОС, за да можем да гарантираме безопасността на първо място. Площадката е сеизмично опасна".

Румен Петков каза, че това са разсъждения, базирани на страховете на обществото.

Румен Петков: "По същия начин се говореше: "Турски поток" няма да има. "Турски поток" вече е факт, ние ще си купуваме руската газ от Турция. Сега се лъжем, че имаме достатъчно енергия. Фактът, че имаме ръст на износа с 40% показва достатъчно ясно, че енергетиката е стратегически отрасъл и за националната ни сигурност. Да спрем да лъжем със сеизмистиката. Стрес тестовете показаха, че това е един от най-стабилните проекти".

✓ **Наследничката на Меркел изключва варианта да заеме пост в правителството**

Анегрет Крамп-Каренбауер, която преди броени дни беше избрана за председател на германския Християндемократически съюз, заяви, че няма намерение да заема министерски пост.

"Кандидатирах се за лидерския пост в партията, защото исках да дам глас на независимите позиции в ХДС", каза Крамп-Каренбауер пред в. "Саабрюкер цайтунг". "Няма нужда да участвам в кабинета заради това. Канцлерът решава кой да е в кабинета и той е вече пълен", допълва новата лидерка на ХДС.

Избирането на Крамп-Каренбауер начело на ХДС ѝ дава добри шансове да стане следващия канцлер на Германия, прогнозираят наблюдатели.

БНР

✓ **Започва поредното изложение "Доверете се на българското"**

Започва поредното изложение "Доверете се на българското". Форумът отново ще представи българската лека промишленост с текстил, храни, козметика, аксесоари, бижута, сувенири и стоки за бита. 70 процента от участниците в изложението са малки фирми.

По традиция събитието събира заедно производители, търговци и потребители, като предоставя възможности за фирмени презентации. Някои от фирмите нямат търговска мрежа и излизат на пазара единствено на тези изложения.

Изложението представя актуалните колекции и ръчни плетива с традиционни орнаменти. Любопитното е, че по време на това издание посетителите ще научат за полезните съставки на зеолита и копривата и как да ги използват в ежедневието. Изложението ще остане отворено до 23-ти декември.

✓ **Андрей Новаков: България е пасивна по програмата за иновации**

България е пасивна в участието си в Програмата за наука и иновации "Хоризонт 2020", каза в предаването "Преди всички" на програма "Хоризонт" на БНР евродепутатът от ГЕРБ/ЕНП Андрей Новаков.

"Проектите, които подава, не са толкова, колкото ми се ще на мен, но тук не става въпрос за общини, за държава, за министерство, а за отделните университети и за отделните фирми или компании, които разполагат с капацитет за научни иновации и прочее, не кандидатстват достатъчно интензивно, така че да са сред печелившите, така че средства и към момента има, но може би подходът трябва да се смени наистина", коментира депутатът.

Според Новаков бюджетът на ЕС за догодина, макар и компромисен, е добър, защото важните за България и Съюза направления са "обилно финансирани".

✓ **НСИ: Забавяне на икономическия растеж в България до 3,1% през третото тримесечие**

Брутният вътрешен продукт на България се повиши през третото тримесечие на 2018 година с 0,7% спрямо второто тримесечие, когато нарасна с 0,8%, като на годишна база икономическата експанзия се забави до 3,1% от 3,4%, показват предварителни данни на Националния статистически институт (НСИ), които са малко по-добри от експресната оценка, направена преди около месец.

Брутният вътрешен продукт на България се повиши през третото тримесечие на 2018 година с 0,7% спрямо предходните три месеца, когато нарасна с 0,8% и след експресна оценка на НСИ, според която растежът на БВП се забави до 0,5 на сто. На годишна база икономическата експанзия пък се забави до 3,1% от 3,4% през второто тримесечие, но при експресна оценка за още по-слаб растеж от 3,0 на сто.

Това представлява най-слабо повишение на БВП на тримесечна база от края на 2017 година насам, когато също беше отчетен растеж от 0,7%, докато експанзията на годишна база с 3,1% е най-сдържаната от последните три месеца на 2014 година.

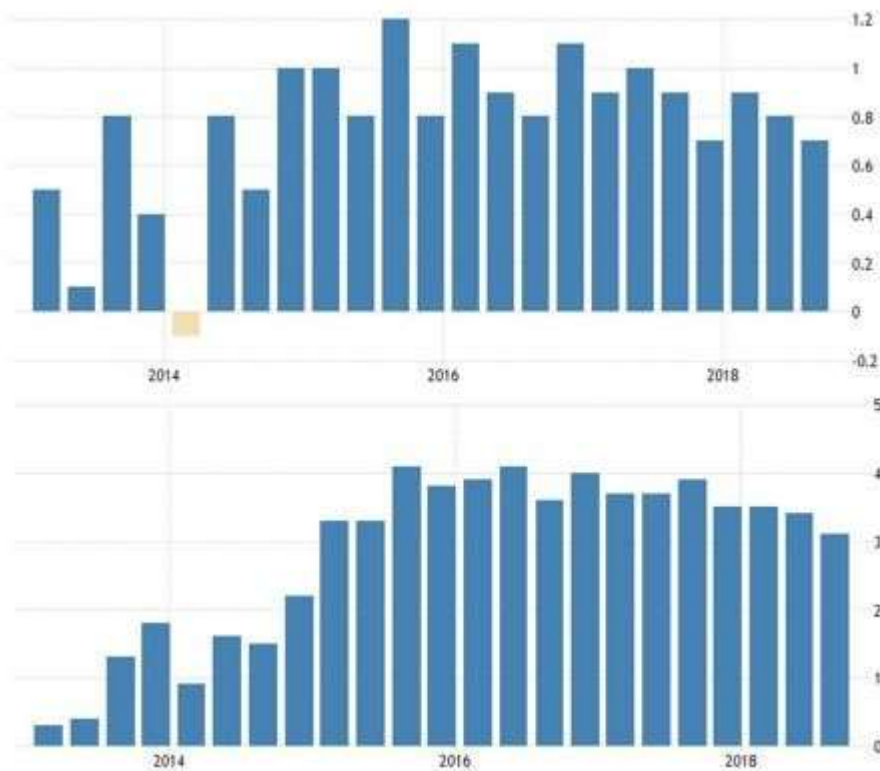
Според предварителните данни на НСИ за третото тримесечие на годината произведеният брутен вътрешен продукт възлиза на 29,822 млрд. лева по текущи цени, като преизчислен в евро, БВП е в размер на 15,248 млрд. евро и на човек от населението се падат 4236 лева (или 2166 евро).

Създадената от отраслите на националната икономика брутна добавена стойност през третото тримесечие на 2018 година възлиза на 26,116 млрд. лева по текущи цени.

През периода юли – септември относителният дял на аграрния сектор в добавената стойност на икономиката намалява равнището си с 0,8 проценти пункта спрямо същото тримесечие на предходната година до 7,2 на сто. В същото време индустриалният сектор намалява относителния си дял в добавената стойност на икономиката с 0,9 процентни пункта до 27,6%, докато реализираната добавена стойност от дейностите в сферата на услугите се увеличава до ниво от 65,2% спрямо 63,5% през същото тримесечие на 2017 година.

Графика на БВП на тримесечна и на годишна база

Крайното потребление през третото тримесечие на настоящата година се увеличава с 1,4% на тримесечна база (след повишение с 1,8% през второто тримесечие) и нараства на годишна база за второ поредно тримесечие с 6,9 на сто. Брунтата добавена стойност пък нараства с 0,7% на тримесечна база и с 3,0% спрямо година по-рано (след аналогични повишения и през второто тримесечие).

Външнотърговското салдо обаче е положително и в размер на цели 3,1485 млрд. лева, като през третото тримесечие износът на стоки и услуги нараства с 1,7% на тримесечна база (след понижение с 1,6% през второто тримесечие) до 20,6739 млрд. лева, но се свива на годишна база с 3,6% след понижение с 1,9% през предходното тримесечие на 2018 година. В същото време вносът намалява с 0,8% тримесечна база (след растеж с 0,7% през второто тримесечие) до 17,5254 млрд. лева, като на годишна база вносът се повиши през третото тримесечие с 4,0% след повишение с 5,0% през периода април – юни.

Доброто външнотърговското салдо се отразява позитивно на икономическия растеж, като положителният търговски баланс в размер на цели 3,1485 млрд. лева представлява 10,5 процентни пункта от БВП през третото тримесечие. Именно по-добрият търговски баланс допринася за днешната възходяща ревизия на данните за БВП за периода юли – септември до икономическа експанзия на тримесечна база с 0,7% вместо с 0,5%, според експресната оценка на НСИ.

Основен принос за растежа на БВП на годишна база с 3,1% пък имат индивидуалното потребление (ръст с 7,7%), бруто образуването на основен капитал (ръст със 7,0%) и колективното потребление на държавното управление (повишение с 3,6%).

НСИ представи и данни, показващи увеличаване на производителността на труда през третото тримесечие на годината. БВП на един зает в нашата страна нараства с 3,7% спрямо третото тримесечие на 2017 година. Заетите лица в икономиката на страната през периода юли – септември тази година са 3,6817 милиона, а общият брой отработени часове е 1,4772 милиарда.

Структурата на заетостта по икономически сектори през третото тримесечие на 2018 година спрямо съответния период на 2017 година показва увеличение на относителния дял на секторите индустрия и услуги.

На едно заето лице се падат 8,1001 хил. лева от текущия обем на БВП, като всеки зает създава средно 20,2 лева БВП за един отработен час.

Брунтата добавена стойност (БДС) средно на един зает през третото тримесечие на годината се увеличава реално с 2,3%, докато брунтата добавена стойност за един отработен човекочас също нараства реално с 2,3% спрямо година по-рано. Равнището на производителността на труда в индустриалния сектор е 7,7989 хил. лева от БДС средно на един зает и 18,7 лева за един отработен човекочас, докато в сектора на услугите всеки зает произвежда средно 7,427 лева БДС, като за един отработен човекочас се създават средно 18,7 лева от текущия обем на показателя.

Най-ниска е производителността на труда в аграрния сектор – едва 2,6051 хил. лева БДС на един зает и скромните 6,7 лева за един отработен човекочас.

✓ Рязко забавяне на икономическия растеж в еврозоната и в целия ЕС през третото тримесечие

Икономическата експанзия в еврозоната и в целия Европейски съюз се забави рязко през третото тримесечие на годината на фона на ескалиращото търговско напрежение между САЩ и останалия свят, което навреди на износа, показват слабо ревизирани в низходяща посока последни данни на Евростат. В същото време беше отчетено и отслабване на растежа на трудовата заетост през същия тримесечен период.

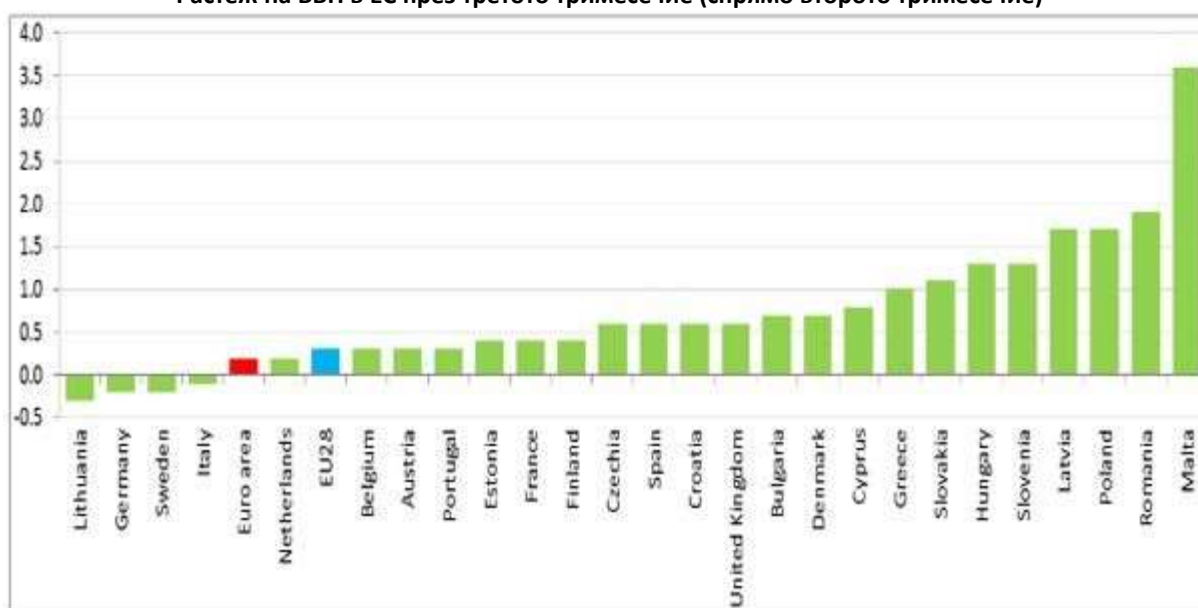
Евростат потвърди, че комбинираният брутен вътрешен продукт на 19-те страни - членки на еврозоната се увеличи през третото тримесечие с едва 0,2% спрямо предходните две тримесечия на годината, през всяко от които беше отчетен икономически растеж от 0,4 на сто. Това е най-слабата икономическа експанзия от второто тримесечие на 2014 година насам, когато БВП на еврозоната също нарасна с 0,2 на сто.

Спрямо година по-рано растежът на БВП в еврозоната през периода юли – септември обаче се забави още по-рязко до 1,6% от 2,2% през второто тримесечие, отбелязвайки най-слаба икономическа експанзия от две години насам (от четвъртото тримесечие на 2016 година) и спрямо малко по-добрата експресна оценка на европейската статистика за растеж от 1,7 на сто.

Слаба подкрепа за икономическата експанзия през третото тримесечие оказва повишаването на крайното потребление на домакинствата с 0,1% спрямо предходните три месеца, когато то нарасна с 0,2 на сто. Дълготрайните бизнес инвестиции пък се увеличиха с 0,2%, но след техен ръст с 1,5% през второто тримесечие, докато износът от еврозоната се понижи с 0,1% след скок с 1,0% през периода април – юни при нарастване на вноса с 0,5% след повишение с 1,1% през второто тримесечие. По този начин търговският баланс се отрази негативно на икономическия растеж, отнемайки 0,3% от БВП, докато крайното потребление добави скромните 0,1 процентни пункта към БВП.

Най-добър принос с 0,3 процентни пункта към слабия икономически растеж през третото тримесечие оказва натрупването на бизнес запаси, като без него имаше реален риск от свиване на икономиката на еврозоната през периода юли – септември. Увеличаването на наличните складови запаси обаче рискува да ограничи производството през следващите тримесечия, тъй като предприятията се очаква да изпълняват поръчки на техни клиенти за стоки, които вече са произведени.

Растеж на БВП в ЕС през третото тримесечие (спрямо второто тримесечие)

В рамките на целия ЕС брутният вътрешен продукт нарасна през третото тримесечие с едва 0,3% спрямо второто тримесечие, когато беше отчетена икономическа експанзия от 0,5 на сто, потвърждавайки експресната оценка на Евростат, докато икономическият растеж на годишна база се забави до 1,8% от 2,1% през предходните три месеца, но при предходна оценка на Европейската статистика за експанзия от 1,9 на сто.

Най-солиден растеж на БВП на тримесечна база е отчетен в Малта (скок с цели 3,6%), следвана от Румъния (с 1,9%), Латвия (с 1,7%) и Полша (с 1,7%), докато негативен икономически растеж (понижение на БВП) беше отчетен в Литва (понижение с 0,3%), Германия (с 0,2%), Швеция (с 0,2%) и Италия (с 0,1%). По темпове на икономически растеж България заема 11-а позиция сред всичките страни - членки на Съюза, отбелязвайки повишение на БВП през третото тримесечие с 0,7% спрямо предишните три месеца.

Евростат представи и данни за трудовата заетост на Стария континент през третото тримесечие на настоящата година. Броят на работещите в еврозоната и в целия ЕС се увеличи на тримесечна база с 0,2%, но след повишение с 0,4% през второто тримесечие, като на годишна база растежът на заетостта в региона на единната валута се забави до 1,3% от 1,5% през второто тримесечие, докато в рамките на ЕС – до 1,2% от 1,3%.

Най-силен растеж на заетостта (на тримесечна база) е отчетен в Малта (повишение с 0,9%), в Кипър и Литва (повишение с 0,8%), в Латвия, Люксембург и Словения (с 0,7%). В същото време Евростат отчита намаляване на заетостта в Естония (понижение с 0,8%), България (понижение с 0,3%), Италия (също с 0,3%), Полша (с 0,2%) и Румъния (с 0,1%). Нашата страна се очертава и единствената, отчела намаляване на заетостта на годишна база (с 0,9% спрямо третото тримесечие на 2018 година).

Според Евростат през третото тримесечие на 2018 година работещите в рамките на ЕС са били 239,3 милиона, от които 158,3 милиона в еврозоната, като и в двата случая това са рекордни нива на заетостта.

✓ **Забавяне на растежа на заетостта в САЩ, но при силен ръст на заплатите и рекордно ниска безработица**

Растежът на заетостта в САЩ се забави през ноември по-силно от очакваното, но нивото на безработица стабилизира в 49-годишното септемврийското дъно, а заплатите се повишиха за втори пореден месец с най-силно темпо от близо десет години насам, което е поредно доказателство, че пазарът на труда във водещата световна икономика остава доста силен. Неселскостопанската трудова заетост се увеличи през ноември с 155 000 работни места при осреднени очаквания на финансовите пазари за по-добро повишение с около 190 000, показват данни на Министерството на труда. Въпреки по-слабия растеж това представлява рекордно в историята повишаване на заетостта в САЩ за 98-и пореден месец. В същото време сумарните данни за предходните два месеца претърпяха известна низходяща ревизия, като тези за септември бяха ревизирани слабо нагоре до 119 000 (при предишна оценка за 118 000), а тези за месец октомври надолу до 237 000 (при предишна оценка за растеж с 250 000).

За първите единадесет месеца на годината бяха разкрити средномесечно 206 хиляди нови работни места, което е над техния средномесечен растеж със 182 000 през изминалата година, когато американската икономика успя да генерира 2,173 млн. нови работни места, съобщава Министерството на труда. Днешните данни са поредно доказателство, че 2018-а ще се окаже осмата поредна година с растеж на трудовата заетост от най-малко 2 милиона. Това би представлявал едва вторият подобен период след предходния през 90-те години на миналия век, при който водещата световна икономика успя да създаде толкова много работни места за по-продължителен период.

Нивото на безработица оправдава очакванията, стабилизирайки за трети пореден месец в септемврийското 49-годишно дъно от 3,7% – най-ниско ниво на американската безработица от декември 1969 година (от Виетнамската война насам). През миналия месец трудова сила в САЩ се увеличи нетно със 133 хиляди, което доведе до стабилизация на дела на американците, търсещи работа, или т.нар. "норма на заетост", на октомврийското ниво от 62,9%. Въпреки това "нормата на заетост" продължава да се задържа недалеч от 40-годишното дъно от 62,4%, достигнато през септември 2015 година (най-ниско ниво от 1977 година).

През ноември в частния сектор на американската икономика бяха разкрити 161 хиляди работни места (при очаквания за малко под 200 хиляди) и след цели 251 хиляди през октомври, в държавния сектор бяха съкратени 6 хиляди служители, заетостта в промишления сектор се увеличи със солидните 27 хиляди, докато новите работни места, разкрити в строителния сектор, нараснаха с едва 5 хиляди.

Средното почасово заплащане на труда в САЩ обаче се повиши през ноември с 6 цента, или с 0,22% спрямо октомври, достигайки 27,35 долара на час. На годишна база осредненото заплащане на труда нарасна за втори пореден месец с 3,1%, отбелязвайки най-солидно повишение от април 2008 година насам. Това представлява второ поредно увеличение на часовото заплащане над важната бариера от 3,0% за пръв път от края на последната икономическа рецесия и е ясен знак, че все по-затягащият се трудов пазар и недостигът на квалифицирана работна ръка принуждават американските компании да предлагат по-високи заплати, допринасяйки по този начин за по-сериозен инфлационен натиск. Продължителността на средната работна седмица през ноември обаче се понижи до 34,4 часа от 34,5 часа през октомври.

Днешните смесени данни на Департамента по труда изглеждат в подкрепа на очакваното от почти всички четвърто за годината увеличение на основната американска лихва на заседанието на Федералния резерв на 18-и и 19-и септември. В последно време обаче се прокрадват сигнали, че Фед може да обяви промяна в досегашната си политика на устойчиво затягане на лихвите и да предприеме през следващата година "изчаквателна" позиция, която включва внимателна оценка на постъпващите икономически данни, преди всяко ново евентуално повишаване на лихвените ставки.

✓ **Украйна и Западните Балкани във фокуса на Съвета на ЕС**

Украйна и Западните Балкани ще са във фокуса на днешния съвет "Външни министри", който ще се проведе в Брюксел. В него ще участва и българският вицепремиер Екатерина Захариева.

Темата за Украйна ще продължи да се обсъжда на работен обяд, в който ще участва украинският министър на външните работи Павло Климкин.

Планът за действие срещу дезинформацията, обявен от Европейската комисия, също ще бъде сред въпросите на съвета, като дебатите ще се проведат в светлината на изборите за Европейски парламент догодина. Отношенията с Иран и ситуацията в Сирия също ще бъдат обсъждани.

✓ **Теми и гости в ефира днес**

БНТ, „Сутрешен блок“

- За ВМРО и Македония, за голямата и малката коалиция. Гост: Вицепремиерът Красимир Каракачанов
- Трябва ли ни АЕЦ "Белене"? Румен Петков, председател на „АБВ“; Мартин Димитров, икономист, бивш председател на СДС
- Пчелари на протест. Какво застрашава пчелите?
- Париж в жълто, след поредната неделя на френския бунт.
- Кралете на ритъма: Джипси Кингс пред БНТ.

БТВ, "Тази сутрин"

- Разследване на БТВ: Защо години наред Българската армия е без доставчик на храна?
- Има ли сем. Баневи над милиард лв. в швейцарска банка и защо бизнесмените са арестувани сега? Гост: Христо Ботев, адвокат на сем. Баневи
- Каква е водещата версия за убийството на рейнджърката Десислава Стоянова?
- Новата тема в „Чети етикета“: Има ли бизнесът пари за коледни бонуси и колко ще получим, ако работим по празниците?
- Милена срещу Ваня, кой ще победи в последния дуел, преди големия финал на „Фермата“?

Нова телевизия, „Здравей, България“

- Баневци с 1 милиард в швейцарска сметка. Могат ли да прикрият доказателства, ако не са в ареста?
- Тръгна ли от Париж нова революция и ще пламнат ли и други части на Европа? Коментар на Ивайло Калфин.
- Дръжте крадеца на луканка. Как завършва битката на няколко мъже за едно мезе?
- Очаква ли ни шоково поскъпване на храните и стоките заради по-високите цени на тока за индустрията? Сметките на бизнеса, в "На твоя страна".
- След убийството на рейнджърката Десислава Стоянова, последните разкрития от прокуратурата.
- Хитрино - две години след трагедията. Споменът за ада през обектива на Олег Попов.
- Пчеларите излизат на протест. На живо: Изчезва ли българският мед?
- "Пълен абсурд" с Румен Бахов: За колко време може да се прослуша най-голямата колекция от грамофонни плочи?

✓ Събития в страната на 10 декември

София.

- От 09.30 часа евродепутатът Момчил Неков организира открита обществена дискусия за смяната на часовото време и законодателството на ЕС в Дома на Европа на ул. „Георги С. Раковски" 124.
- От 10.30 часа в Централното фоайе на Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий" ще се състои тържествено честване по повод 140-годишнината от нейното създаване. Библиотеката ще бъде домакин на Международната конференция „Благотворителност и култура на дарителството", а в 17.30 часа върху фасадата на сградата ще бъде направено направим 3D mapping шоу.
- От 11.00 часа във ВМА ще започне кръводарителска акция с участието на едни от най-обичаните актьори на България и представители на найголямата мото организация в страната "Sofia Riders". От 12.30 часа в Аулата на ВМА ще бъдат наградени дългогодишни кръводарители в Центъра по трансфузионна хематология. Събитията са част от тържественото отбелязване на 25-тата годишнина от създаването на Центъра по трансфузионна хематология на ВМА.
- От 11.00 часа в Националния пресклуб на БТА ще се състои пресконференция, на която Европейска партия „Волт" ще представи конкретни предложения и политики за решаване на проблема с мръсния въздух.
- От 11.30 часа в ЦУМ ще се състои официалното откриване на 14-то издание на търговско изложение „Доверете се на българското".
- От 13.00 часа пред сградата на Министерството на земеделието, храните и горите се организира протест на пчеларски организации с искания да бъде изплатена държавна помощ de minimis заради загубите тази година и да се уреди трайно субсидиране в сектора в новата Обща селскостопанска политика (ОСП) след 2020 г.
- От 13.00 часа в зала №8 на УМБАЛ „Ц. Йоанна - ИСУЛ" ще бъдат официално изнесени резултатите от проведената инициатива за безплатно изследване за носителство на вируса на хепатит „С" и ще бъде проведена дискусия под ръководството на проф. д-р Б. Владимиров - началник на Клиниката по гастроентерология.
- От 17.30 часа Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" организира концерт под надслов „Мисия Коледа" в зала „Христо Ботев" в кв. „Студентски град".
- От 18.00 часа в Литературен клуб „Перото" ще бъде представена „Годишникът" на дясната платформа „Консерваторът". Изданието обобщава основните консервативни идеи с днешна дата.
- От 18.00 часа в Унгарския културен институт ще бъдат обявени наградите от преводаческия конкурс на Съюза на преводачите в България.
- От 18.30 часа в зала „София" на Български Червен кръст ще се състои благотворителен концерт за подпомагане на дейността на Българската академия на науките и изкуствата.
- От 19.00 часа заместник-министърът на икономиката Александър Манолов ще участва в церемонията по връчване на наградите „Експортър на годината" в Софийската опера и балет.
- От 19.30 часа в зала „Славейков" на Френския институт ще се състои концерт на Duo Doble Filo (Франция) „От Буенос Айрес до Париж" по повод Деня на тангото.

***

Асеновград.

- От 18.00 часа в читалище „Родолубие" ще се състои концерт на школата по пиано и балетна формация „Терпсихора", озаглавен „Коледни вълшебства".

***

Благоевград.

- От 18.00 часа във фоайето на Община Благоевград ще се проведе събитието „Часът на приказния разказвач".

***

Бургас.

- От 12.30 часа в Съдебната палата ще бъде открита изложбата „Право и справедливост", която включва работи на преподавателите от специалност „Плакат и визуална комуникация" на НХА проф. д-р Иван Газдов, проф. Георги Янков и проф. д-р Николай Младенов, и на Милена Абанос.

***

Варна.

- От 10.00 часа в клуба на ПП ГЕРБ на ул. „Г. Бенковски" №1 народният представител Павел Христов ще има прием ден за граждани.
- От 12.00 часа ученици от СУ „Гео Милев" организират благотворителна инициатива в помощ на Самуил Георгиев от II „в" клас. Учениците ще изработват коледни играчки, сувенири и картички в помощ на своя съученик и приятел.

***

Враца.

- От 11.00 часа пред бившето кино „Коларов“, Младежката организация на ВМРО-Враца ще подари на всички желаещи врачани новите календари за 2019г., издание на ВМРО. Те са посветени на 100 годишнината от пагубния за България Ньойски договор и 140-та годишнина от приемането на Търновската конституция и началото на модерната българска държавност.

***

Горна Оряховица.

- От 16.30 часа в Младежкия дом ще бъде представена изложба на Коледни картички и сурвакници, изработени от децата и учениците на община Горна Оряховица.

***

Добрич.

- От 09.30 часа в Голямата заседателна зала на Община Добрич кметът Йордан Йорданов ще награди децата от общинския конкурс за коледна картичка.
- От 18.30 часа в Концертна зала „Добрич“ ще започне коледен концерт „In dulci júbilo / В тиха радост“.

***

Казанлък.

- От 16.00 часа на пл. „Севтополис“ ще започне спектакълът „Под звездното небе“, след което ще бъдат запалени светлините на празничната елха в Казанлък.

***

Пазарджик.

- От 12.00 часа народният представител от „БСП за България“ Йордан Младенов ще проведе приемна с граждани в Областния съвет на партията на улица „Виделина“ № 10.

***

Перник.

- От 09.00 часа в зала „Панорама“ ще започне извънредно заседание на Общински съвет - Перник.

***

Пловдив.

- От 10.00 часа в зала 1 на Окръжния съд ще се проведе заседание по делото срещу Станислав П., обвинен, че при управляване на моторно превозно средство по непредпазливост е причинил смъртта на двама души, като деянието е извършено след употреба на наркотични вещества.

***

Русе.

- От 17.00 часа в Камерна зала на Държавен театър „Сава Огнянов“ ще бъде представен последният роман на Илия Троянов „След бягството“. Преди това. От 16.00 часа, в заседателната зала на Община Русе ще се състои пресконференция с участието на Илия Троянов.
- От 20.00 часа в Зала „Европа“ ще се проведе премиерата на филма „Оазиси на свободата“ на българо-немски писател Илия Троянов.

***

Сливен.

- От 09.30 часа общинските съветници от ГЕРБ Димитър Батаков и Христо Котов ще се срещнат с граждани в офиса на партията на ул. „Цар Освободител“ № 17.

***

Смолян.

- От 16.00 часа в 247 зала на Общинската администрация ще се проведе редовно заседание на Комисията по Ин витро.

***

Хитрино.

- От 10.00 часа Централното, Областното и Общинското ръководство на ДПС, ще положат венци и ще дадат курбан в памет на жертвите от трагичния инцидент от 10 декември 2016 година в селото.

***

Ямбол.

- От 10.00 часа в залата на община Ямбол на коледен концерт с участието на детските градини в Ямбол ще бъдат представени коледните традиции в областта като част от европейското културно наследство.
- От 18.00 часа ще бъдат включени светлините на коледната украса на централния площад в Ямбол. Празничната програма започва от 17.30, с участието на децата от хорова школа „Проф. Георги Димитров“, с ръководител Весела Пастърмаджиева.